

התנועה המסורתית
יהדות שווינוני-הלאומי

המרכז הרפורמי לדת ומדינה
התנועה הרפורמית

הצעת חוק השמירה על המקומות הקדושים (תיקון - ייעוץ הרבנות הראשית), התשפ"ג-2023

הצעת החוק האמורה, שמבקשת להעניק סמכות בלעדית לרבנות הראשית לקבוע את סדרי התפילה בכותל, פירושה אחד – מתן אפשרות לתפילה במקום הקדוש ביותר לעם היהודי בבירתה של מדינת העם היהודי רק לחלק קטן בעם היהודי, תוך הפיכת רוב מניינו ובניינו של העם היהודי בארץ ובתפוצות לעבריינים. **צריך לקרוא שוב את המילים הללו כדי להבין את חומרתה של הצעת החוק ואת השפעתה על מדינת ישראל והעם היהודי כולו.**

לא נחה דעתם של יוזמי ותומכי הצעת החוק לנוכח מצב של הפליה מתמשכת והתנכלות עקבית כלפי יהודים ליברליים בכותל המערבי – התנכלות שחיינו בה פעם נוספת בתפילתן של נשות הכותל בראש חודש סיוון שחל השבוע - כעת הם מבקשים להפוך תפילה זו ללא חוקית.

הצעת החוק כוללת שתי קביעות:

1. חוק המקומות הקדושים אוסר על חילול מקום קדוש המהווה עבירה שעונשה 7 שנות מאסר. הצעת החוק מגדירה חילול לעניין מקומות הקדושים ליהודים כהתנהגות העומדת בניגוד להנחיות הרבנות הראשית ולפסיקותיה.
2. חוק המקומות הקדושים קובע כי שר הדתות ממונה על ביצוע החוק והוא רשאי להתקין תקנות בנוגע לביצועו לאחר התייעצות עם נציגי הדתות הנוגעות בדבר. הצעת החוק קובעת כי הרבנים הראשיים יהיו נציגי הדת היהודית.

אם תתקבל הצעת החוק, פירוש הדבר שתפילה שווינונית - רפורמית או קונסרבטיבית, או כל תפילה שאינה לרוחה של הרבנות הראשית, כגון תפילת נשות הכותל, תהווה עבירה פלילית שעונשה 7 שנות מאסר. זוהי קביעה בלתי נתפסת שתהווה גט כריתות של מדינת ישראל מיהדות התפוצות שברובה המוחלט אינה מתנהלת לאור קביעות הרבנות הראשית.

מנסח ההצעה, כמו גם 56 חברי הכנסת שתמכו בה בקריאה הטרונית, שכחו מהי יהדות: שכחו את "שבעים פנים לתורה", את בית הלל ובית שמאי, את "אלו ואלו דברי אלוהים חיים". שכחו את הנאמר במסכת אבות – "קאומר... 'שְׁלִי שְׁלִי וְשְׁלֶךְ שְׁלִי, רְשָׁעִי". שכחו מה נאמר במקורות על גזילת כבשת הרש.

התנועה המסורתית
המלאכה 4 לוד
טל. 08-622-5822
דוא"ל masorti@masorti.org.il

התנועה הרפורמית - יהדות מתקדמת
דוד המלך 13 ירושלים 91319
טל. 02-6203448
דוא"ל office@reform.org.il

התנועה המסורתית
יהדות שווייץ-הולנדית

המרכז הרפורמי לדת ומדינה
התנועה הרפורמית

מנסח ההצעה, כמו גם 56 חברי הכנסת שתמכו בה בקריאה הטרוםית, שכחו מהי דמוקרטיה. ראוי להזכיר את הנאמר במגילת העצמאות, כי מדינת ישראל "תקיים שְׁוִיוֹן זְכוּת חִבְרָתִי וּמְדִינִי גָמור לְכָל אֲזְרָחֶיהָ בְּלִי הַבְדָּל דָּת, גִּזְע וּמִין; תִּבְטָחַת חֹפֶשׁ דָּת, מִצָּפוֹן, לְשׁוֹן, חֲנוּךְ וְתִרְבוּת; תִּשְׁמֹר עַל הַמְקוֹמוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁל כָּל הַדְּתוֹת." הצעת החוק האמורה טומנת בחובה פגיעה אנושה בשוויון, בכבוד ובחופש הדת – זכויות חוקתיות המוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו - של כל שמי שדעותיו אינן עולות בקנה אחד עם השקפותיה הדתיות של הרבנות הראשית – כאמור חלק משמעותי ביותר הן בציבור הישראלי והן ביהדות התפוצות.

אשר לציבור הישראלי, נציין כי לפי סקר שנערך בפברואר 2026 על ידי פאנל פרויקט מדגם בראשות ד"ר אריאל איילון בקרב מדגם מייצג של 500 משיבים, רוב הציבור היהודי בישראל (52% מהציבור ו-81.5% מהחילונים) מתנגד להצעת החוק. לפי אותו סקר 40% מהציבור היהודי בישראל, ו-72% מהחילונים, מעדיפים לבקר ברחבה השווייטית בכותל, ו-53% מהציבור (84% מהחילונים) מעדיפים לקיים טקס בר מצווה ברחבה השווייטית.

אשר ליהדות התפוצות, זו עמדה לימין מדינת ישראל לאורך שנים, ובפרט בשנים הקשות האחרונות של מלחמה וכאב אינסופי, ובימים אלה מתמודדת עם מתקפות אנטישמיות חסרות תקדים. במקום להושיט יד בשעה קשה זו, הצעת החוק תייצר קרע בל יימחה ביחסי המדינה עם יהדות התפוצות.

מנסח ההצעה, כמו גם 56 חברי הכנסת שתמכו בה בקריאה הטרוםית, שכחו את העובדה שמדינת ישראל אינה מדינת הרבנות הראשית, ואינה מדינתה של היהדות האורתודוקסית החרדית, אלא מדינה יהודית ודמוקרטית שהיא ביתו של העם היהודי על כל זרמיו וגווניו. ראו דברים נכוחים אלה של בית המשפט העליון:

"בוודאי אין ללמוד ממנה [מהגדרת עדה דתית בפקודת העדה הדתית (המרה)] כי היהודים בישראל מהווים עדה דתית אחת, אשר בראשה עומדת, בתחום הדתי, הרבנות הראשית לישראל. מעבר להוראות חוק מיוחדות – אשר צריכות להתפרש על-פי תכליתן שלהן – התפיסה הרחבה הינה כי היהודים בישראל אינם נתפסים כעדה דתית... תפיסתם של היהודים כ"עדה דתית" בדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל היא גישה מנדטורית-קולוניאלית. אין לה מקום במדינת ישראל. **ישראל אינה מדינתה של "עדה יהודית". ישראל היא מדינתו של העם היהודי, והיא הביטוי של "אזכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו" (הכרזת העצמאות). ביהדות ישנם זרמים שונים הפועלים בישראל ומחוצה לה. כל זרם פועל על-פי השקפותיו שלו. לכל יהודי ויהודי בישראל –**

התנועה המסורתית
המלאכה 4 לוד
טל. 08-622-5822
דוא"ל masorti@masorti.org.il

התנועה הרפורמית - יהדות מתקדמת
דוד המלך 13 ירושלים 91319
טל. 02-6203448
דוא"ל office@reform.org.il

המרכז הרפורמי לדת ומדינה
התנועה הרפורמית

כמו גם לכל אדם ואדם שאינו יהודי – חופש דת, מצפון והתארגנות. תפיסות היסוד שלנו מעניקות לכל פרט ופרט את החירות להחליט באשר להשתייכותו לזרם זה או אחר. " (בג"ץ 5070/95 נעמת תנועת נשים עובדות ומתנדבות נ' שר הפנים)

ובאופן ספציפי לגבי הכותל:

"צנחנים אלה ששחררו את הכותל, מקצתם היו שומרי־מצוות ומקצתם היו שאינם שומרי־מצוות. וגם שומרי־מצוות מביניהם לא ממקום אחד באו. ואלה כולם היו שליחיו של עם ישראל. של עם ישראל כולו. משתמה המלחמה ההיא – ובעצם, מיד בסמוך לאחר שחרור הכותל משביו – עשו הצנחנים כחובתם ומסרו לעם ישראל את הפיקדון היקר שהחזיקו בו ואשר נקנה בדם. **הכותל נמסר לעם ישראל כולו, לא אך לחלק מן העם. ועם ישראל כולו – לא אך חלק מן העם – קנה זכות בכותל.**"
(דנג"ץ 4128/00 מנכ"ל משרד ראש-הממשלה נ' הופמן)

השבוע נחגוג את חג השבועות, חג מתן תורה. ראוי להזכיר כי את התורה קיבלנו כולנו – נשים, גברים וטף, העם היהודי כולו, ולא זרם אחד או פלג אחד.

את הצעת החוק האמורה יש לדחות בשתי ידיים. מדינת ישראל תמשיך להיות מדינה יהודית ודמוקרטית שמכבדת מגוון זהויות יהודיות ואינה כופה דרך כזו או אחרת על איש או אישה – לא בכותל ולא בכל מקום אחר במרחב הציבורי.

התנועה המסורתית
המלאכה 4 לוד
טל. 08-622-5822
דוא"ל masorti@masorti.org.il

התנועה הרפורמית - יהדות מתקדמת
דוד המלך 13 ירושלים 91319
טל. 02-6203448
דוא"ל office@reform.org.il